Prima instanță: Judecătoria Căușeni sediul central – judecător Negru Nicolae
Dosarul nr. 2a-2765/25; PIGD nr. 2-25014945-02-2a-31072025

D E C I Z I E

4 februarie 2026 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Instanța de judecată în componența:
Preşedintele completului, judecător – Ana Panov
Judecătorii – Svetlana Vîșcu și Elena Bolocan

Examinând în procedură scrisă apelul declarat de Agenția Teritorială Est în numele Companiei Naționale de Asigurări în Medicină împotriva hotărârii Judecătoriei Căușeni sediul central din 14 mai 2025, prin care, examinând în procedura cererilor cu valoare redusă, a fost respinsă acțiunea civilă depusă de Agenția Teritorială Est în numele Companiei Naționale de Asigurări în Medicină împotriva Nataliei Țurcan, cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență medicală în ordine de regres, –

C o n s t a t ă:

1. **Partea descriptivă – pretenţiile reclamantului, obiecţiile pîrîtului şi explicaţiile celorlalţi participanţi la proces:**
2. În data de 5 februarie 2025 Agenția Teritorială Est în numele Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Țurcan, cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență medicală în ordine de regres.
3. În motivarea acțiunii, reclamanta AT Est a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a indicat că, potrivit materialului privind rezultatele examinării informației, prezentate de Organul de constatare al Inspectoratului de poliție Căușeni, la data de 17.10.2024 în jurul orei 17.20, Țurcan Natalia Ghenadi, conducând mijlocul de transport de model „Opel Corsa” cu nr. de înmatriculare KVF 716, în or. Căușeni, str. Mateevici-intersecție cu str. Calea Basarabiei, a ignorat prevederile pct.45.1 lit. b) RCR și ca rezultat a tamponat biciclistul Topor Tudor. Ca consecința celor descrise s-a dispus de a recunoaște pe Țurcan Natalia Ghenadi vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art.243 alin.(2) și 242 alin.(2) Cod contravențional, pe care fapt a fost întocmit procesul verbal cu privire la contravenție și i s-a aplicat sancțiunea sub formă de amendă.
4. Mai indică reclamanta că, colectarea datelor cu privire la asistența medicală spitalicească se efectuează în baza Ordinului comun al Ministerului Sănătății și CNAM nr.397/125-A/2013 „Privind aprobarea Regulamentului cu privire la modalitatea de codificare, colectare, raportare și validare a datelor la nivel de pacient în cadrul finanțării spitalelor în baza DRG (CASE-MIX)” prin intermediul Sistemului Informațional DRG „Evidența și raportarea serviciilor medicale în sistem DRG” (SI DRG), cu numărul 0000074-003 în Registrul de evidență ai operatorilor de date cu caracter personal, precum și în baza Ordinului comun al

MS și CNAM nr.198/86-A din 17.03.2014 „Cu privire la aprobarea formularelor de evidență medicală primară și dărilor de seamă în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală” prezentate lunar de către instituțiile medicale. În rezultatul accesării Sistemului informațional automatizat „Asigurarea obligatorie de asistență medicală” se constată faptul că Topor Tudor Trofim, deține statut de persoană asigurată. Totodată, accesând Sistemul informațional DRG „Evidența și raportarea serviciilor medicale în sistemul DRG” se constată faptul că, pacientul în cauză a beneficiat de servicii medicale de staționar în cadrul IMSP SR Căușeni „Ana și Alexandru”, fiind internat la data de 18.10.2024 ora 14:40 și externat la data de 21.10.2024 ora 10:00. Cazul a fost grupat în DRG-ul-B80Z-Alte leziuni a capului cu VR-0.4787 și raportate pe „Program general”.

5. Costul cazului tratat se calculează după următoarea formulă: Suma, MDL = Tariful pe program general, MDL x Valoarea Relativă a DRG (VR), unde:
   Tariful contractat pe program general în cadrul finanțării DRG (CASE-MIX) - 6778.00 MDL;
   Valoarea Relativă (VR) - coeficient, care exprimă raportul dintre costul mediu al unui DRG și costul mediu al tuturor DRG-lor, calculat în funcție de consumul de resurse necesar pentru diagnosticarea și/sau tratamentul complet al pacientului; DRG (grupe de diagnostice) - schemă de clasificare a pacienților externați în funcție de diagnostic, în grupe cu patologie și consum de resurse similare.
6. Susține reclamanta că, costul pentru tratamentul persoanei în cauză achitat de către CNAM constituie: 0.4787.00x6778.00 = 3244,63 lei.
7. Invocă reclamanta că, în baza prevederilor contractului de acordare a asistenței medicale (de prestare a serviciilor medicale) în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală nr.05-08/56 din 29.12.2023 încheiat între CNAM și IMSP SR Căușeni „Ana și Alexandru”, (contractul publicat pe site-ul cnam.md fiind informație cu caracter public), CNAM, potrivit formularului nr. l-68d pe luna octombrie 2024 prezentat de IMSP SR Căușeni „Ana și Alexandru”, pacientului Topor Tudor Trofim i-a fost acordată de asistență medicală spitalicească în staționar, costul fiind estimat în aceeași valoare de 3244,63 lei (formularul l-68d se anexează în copie), suma fiind achitată de CNAM conform facturii fiscale electronice nr. EAT000322076 din 27.11.2024 și a Raportului privind serviciile medicale incluse în factura fiscală electronică pentru luna octombrie 2024 nr.3807 din 23.11.2024. Potrivit art.14 (3) a Legii nr. 1585-XIII din 27.02.1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală - asigurătorul (CNAM) achită serviciile prestate de prestatorii de servicii medicale și farmaceutice în modul și în termenele prevăzute în contractele încheiate cu ele, dar nu mai târziu decât la expirarea unei luni de la data prezentării facturii de plată.
8. Indică că Art.15 din prezenta lege prevede în mod expres faptul că, Compania Națională de Asigurări în Medicină și agențiile ei teritoriale sunt în drept să ceară persoanelor juridice sau fizice, responsabile pentru prejudiciul cauzat sănătății persoanei asigurate, recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței medicale în volumul prevăzut de Programul unic.
9. Susține reclamanta că, în speță, Țurcan Natalia Ghenadi i-a provocat lui Topor Tudor Trofim vătămare corporală în împrejurări, care sunt în legătură directă cauzală cu consecințele survenite or, conform alin.(1) art. 2022 Cod civil - se consideră că persoana a cauzat prejudiciu dacă el constituie consecința faptei acelei persoane ori consecința izvorului de pericol pentru care acea persoană răspunde conform legii. Adică, ca consecință a vătămării corporale, costul prestării serviciilor medicale au fost suportate de către CNAM conform prevederilor contractelor încheiate cu instituțiile medicale iar, art.2024 alin.(1) prevede

expres că - persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acțiune de regres împotriva acesteia în mărimea despăgubirii plătite.

10. În temeiul art.166 lit. h) Cod de procedură civilă, în adresa pârâtului i-a fost expediată notificarea cu nr.04/15-76 din 13.01.2025, privind solicitarea reparării prejudiciului cauzat. În pofida faptului că notificarea a fost expediată în adresa pârâtului prin scrisoare recomandată, aceasta nu a fost recepționată, fiind returnată cu mențiunea organului poștal ca „nereclamat".
11. Menționează reclamanta că, în cazul în care pârâtul se află în străinătate și domiciliul sau reședința lui nu este cunoscută, sau dacă se constată că aceasta își are domiciliul sau reședința pe teritoriul RM necunoscută, comunicarea actelor către pârât se va dispune conform art.104 Cod de procedură penală raportat la prevederile art.108 Cod de procedură civilă, (copia plicului cu aviz de recepție și a adeverinței O.P.F. anexat la cerere).
12. Solicită încasarea de la Țurcan Natalia Ghenadi, în contul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină cu titlu de prejudiciu material a sumei de 3244,63 lei.
13. **Hotărârea primei instanțe**: Prin hotărârea Judecătoriei Căușeni sediul central din 14 mai 2025, a fost respinsă acțiunea civilă depusă de Agenția Teritorială Est în numele Companiei Naționale de Asigurări în Medicină împotriva Nataliei Țurcan, cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență medicală în ordine de regres.
14. **Solicitarea apelantului şi motivele de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul:**
15. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 10 iunie 2025, Agenția Teritorială Est în numele Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, a depus apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Căușeni sediul central din 14 mai 2025, solicitând casarea hotărârii și cu emiterea unei decizii noi prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată înaintată.
16. În motivarea cererii de apel, a indicat că art. 15 din Legea 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, prevede în mod expres faptul că, Compania Națională de Asigurări în Medicină și agențiile ei teritoriale sunt în drept să ceară persoanelor juridice sau fizice responsabile pentru prejudiciul cauzat sănătății persoanelor recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței medicale acoperite din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală.
17. Totodată prevederile articolului 1998 alin. (1) Cod Civil indică că cel ce acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.
18. Menționează că la caz, Țurcanu Natalia, a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin (2) și art. 243 alin. (2) Cod contravențional, pe care fapt a fost întocmit proces verbal cu privire la contravenție și i s-a aplicat sancțiunea sub formă de amendă.
19. În conformitate cu prevederile Hotărârii Plenului CSJ nr. 6 din 04.07.2005 cu ultimele modificări, instanțele de judecată vor avea în vedere faptul că, răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății este o răspundere delictuală, care trebuie să conțină în sine următoarele condiții generale, inclusiv în cazurile vătămării sănătății în timpul executării obligațiunilor de serviciu: - existenta unei fapte ilicite, adică o acțiune sau inacțiune care are ca rezultat încălcarea drepturilor subiective sau interesele legitime ale unei persoane, existența unui prejudiciu care constă în rezultatul sau efectul negativ suferit de o persoană prin vătămare a integrității corporale sau prin vătămare a sănătății ori prin deces datorită faptei ilicite săvârșite de o altă persoană sau ca urmare a „daunei cauzate" de un animal sau prin surparea construcției, pentru care persoana

este ținută să răspundă, legătura de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, adică prejudiciul cauzat sănătății să fie o consecință a faptei ilicite.

20. Raportul cauzal între fapta ilicită a autorului prejudiciului și vătămarea sănătății are urmare pierderea posibilității persoanei prejudiciate de a obține venit, existența vinovăției persoanei care a săvârșit fapta ilicită. La judecarea cauzelor ce țin de recuperarea prejudiciului cauzat sănătății instanțele vor ține cont că, persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de pericolul sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unei forțe majore sau s-a produs din intenția persoanei vătămate.
21. Consideră că prima instanță a admis o eroare de drept, or, potrivit art. 26 alin. (2) al Legii nr. 106/2022 în cazul vătămărilor corporale se compensează și eventualele cheltuieli generate de accident, inclusiv cheltuielile de transport ale persoanei accidentate, de tratament, protezare, spitalizare, recuperare, îngrijire, alimentație specială conform prescripțiilor medicale, probate cu documente justificative, care nu sunt suportate din fondurile asigurării medicale obligatorii conform legislației.
22. Solicită casarea integrală a hotărârii emise de Judecătoria Căușeni sediul central din 14 mai 2025, pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă admiterea cererii de chemare în judecată înaintată de Compania Națională de Asigurări în Medicină către Țurcan Natalia Ghenadi privind încasarea sumei de 3244,63 MDL cu titlu de prejudiciu material adus fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și suma de 783,00 MDL cu titlu de cheltuieli de judecată pentru citarea publică a pârâtei.
23. **Termenul legal de declarare a apelului:**
24. În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
25. În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală a fost pronunțat la 14 mai 2025, iar cererea de apel datează din 10 iunie 2025, Colegiul civil constată că apelul a fost declarat în termen legal.
26. **Solicitarea intimatului și altor persoane atrase în proces:**
27. Instanța de apel a expediat în adresa intimatului cererea de apel, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței și dreptul de a prezenta probe în apărarea sa, avizele fiind restituite instanțe, deși corespondența a fost expediată la adresa de domiciliu, care corespunde cu datele din Registrul de stat al populației, verificate prin „Mconnect” (a se vedea f. d. 69) și la care persoana este obligată să recepționeze corespondența.
28. **Legea și principiile generale aplicabile procedurii de judecare a apelului:**
29. Colegiul civil reține că, acțiunea civilă, care constituie obiectul juridic al cauzei civile examinate în apel, a fost examinată în prima instanță în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXII al Codului de procedură civilă (art. 276^2 -276^4).
30. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 276^2 Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.
31. În acord cu prevederile art. 276^3 Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă

apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

32. În conformitate cu prevederile art. 276[4] Cod de procedură civilă, instanța soluționează cauza și adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare**.** *Instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art. 276[3] fiind aplicabile corespunzător.*

33. **Motivarea instanței de apel**

34. **Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru**, analizând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel și în raport cu materialele dosarului, Colegiul judiciar consideră necesar de a admite apelul, de a casa hotărârea instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea, din următoarele motive.

35. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept: **să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.**

36. În temeiul art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă, hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat". (2) **O hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale.**

37. În conformitate cu art. 387 Cod de procedură civilă, *se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b1) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat eronat legea; d) a aplicat eronat analogia legii sau analogia dreptului.*

38. În temeiul art. 388 Cod de procedură civilă al RM, (1) Hotărîrea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă: *a) cauza a fost judecată de un complet de judecată compus ilegal; b) cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile cu privire la limba procesului; d) instanţa a soluţionat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces; f) hotărîrea nu este semnată de judecător sau de cineva din judecători ori hotărîrea este semnată nu de acel judecător sau de acei judecători care sînt menţionaţi în hotărîre; g) în dosar lipseşte procesul-verbal al şedinţei de judecată; h) în dosar lipseşte procesul-verbal privind efectuarea unui act procedural; i) cauza a fost examinată cu încălcarea competenţei jurisdicţionale*. (2) **Săvîrşirea altor încălcări decît cele consemnate la alin.(1) constituie**

temeiul casării hotărîrii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluţionarea eronată a cauzei.

39. Conform art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședința de judecată.
40. Potrivit dispozițiilor art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele are au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.
41. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.
42. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
43. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.
44. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1)-(3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
45. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.
46. Conform art. 373 Cod de procedură civilă (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra

tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

47. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
48. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (Hirro Balani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).
49. **Circumstanţele cauzei, constatate de instanţă și probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe:**
50. În data de 5 februarie 2025 Agenția Teritorială Est în numele Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Țurcan, cu privire la încasarea din contul Nataliei Țurcan, în calitate de persoană responsabilă pentru prejudiciul cauzat sănătății persoanei, în beneficiul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, reprezentată de Agenția Teritoriale Est, suma de 3244 (trei mii două sute patruzeci și patru) lei și 63 bani cu titlu de cheltuieli de asistență medicală, invocând în drept prevederile art. 15 din Legea nr. 1585-XIII din 27.02.1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.
51. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Căușeni sediul central din 14 mai 2025, prima instanță a respins acțiunea civilă depusă de Agenția Teritorială Est în numele Companiei Naționale de Asigurări în Medicină împotriva Nataliei Țurcan, cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență medicală în ordine de regres.
52. Prima instanță a concluzionat asupra netemeiniciei acțiunii civile, argumentând că răspunderea civilă a pârâtei Țurcan Natalia pentru pagubele produse în urma accidentului rutier, inclusiv și vătămările corporale, urma să fie asigurată la compania de asigurare, căreia îi și revine obligația de a despăgubi prejudiciul cauzat în urma accidentului rutier, inclusiv și către Compania Națională de Asigurări în Medicină în caz dacă aceasta a suportat cheltuieli la tratamentul persoanei păgubite, respectiv Compania Națională de Asigurări în Medicină şi agențiile ei teritoriale (ramurale) nu este în drept să ceară persoanelor juridice sau fizice responsabile pentru prejudiciul cauzat sănătății persoanelor recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței medicale acoperite din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală.
53. În această privință, prima instanță aplicat prevederile art.1 alin.(1) lit. a), art.2 alin.(1), art.4 alin.(1) și art.14 alin.(1) din Legea nr.106 din 21.04.2022 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule și art. 1856 alin. (1), art.2024 alin.(1) Cod civil al RM.
54. Colegiul civil, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii judecătorești, ajunge la concluzia că prima instanța nu a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate nu a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, concluziile sale fiind întemeiate pe interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material. Respectiv, Colegiul conchide că hotărârea nu este întemeiată, fiind pasibilă de a fi casată cu pronunțarea

unei noi hotărâri prin care acțiunea civilă să fie admisă integral**, luând în considerație următoarele concluzii.**

55. **În fapt,** analizând și apreciind înscrisurile administrate și cercetate nemijlocit în ședința de judecată, admisibile, pertinente și concludente pentru judecarea completă și obiectivă a cauzei prin prisma prevederilor **art. art. 117 – 122 și art. 130 Cod de procedură civilă**, Colegiul civil **constată următoarele circumstanțe de fapt:**
56. În data de 17.10.2024 în jurul orei 17.20, Țurcan Natalia Ghenadi, conducând mijlocul de transport de model „Opel Corsa" cu nr. de înmatriculare KVF 716, în or. Căușeni, str. Mateevici-intersecție cu str. Calea Basarabiei, a încălcat prevederile pct.45.1 lit. b) Regulamentul circulației rutiere și ca rezultat a tamponat biciclistul Topor Tudor.
57. În temeiul proceselor verbale cu privire la contravenție și a deciziilor agentului constatator MAI06 373853 și MAI06 373854, Țurcan Natalia Ghenadi a fost recunoscută vinovată de comiterea contravențiilor prevăzute de art.243 alin.(2) și 242 alin.(2) Cod contravențional (a se vedea f. d. 10, 11).
58. În baza datelor din Sistemul informațional DRG „Evidența și raportarea serviciilor medicale în sistemul DRG", se constată faptul că, **Topor Tudor Trofim în calitate de pacient a beneficiat de servicii medicale de staționar în cadrul IMSP SR Căușeni „Ana și Alexandru"**, fiind internat la data de 18.10.2024 ora 14:40 și externat la data de 21.10.2024 ora 10:00. Cazul a fost grupat în DRG-ul-B80Z-Alte leziuni a capului cu VR-0.4787 și raportate pe „Program general".
59. În continuare, în baza datelor din Sistemul informațional automatizat „Asigurarea obligatorie de asistență medicală", s-a constatat că **Topor Tudor Trofim, deține statut de persoană asigurată.**
60. În baza prevederilor contractului de acordare a asistenței medicale (de prestare a serviciilor medicale) în cadrul asigurării obligatorii de asistență medicală nr.05-08/56 din 29.12.2023 încheiat între CNAM și IMSP SR Căușeni „Ana și Alexandru", (contractul publicat pe site-ul cnam.md fiind informație cu caracter public), CNAM, potrivit formularului nr. l-68d pe luna octombrie 2024 prezentat de IMSP SR Căușeni „Ana și Alexandru", pacientului Topor Tudor Trofim i-a fost acordată de asistență medicală spitalicească în staționar, costul fiind estimat în aceeași valoare de 3244,63 lei (formularul l-68d se anexează în copie), suma fiind achitată de CNAM conform facturii fiscale electronice nr. EAT000322076 din 27.11.2024 și a Raportului privind serviciile medicale incluse în factura fiscală electronică pentru luna octombrie 2024 nr.3807 din 23.11.2024, în conformitate cu art. 14 alin. (3) din Legea nr. 1585-XIII din 27.02.1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală. **(a se vedea f. d. 14-18)**
61. În această privință, se constată că, costul cazului tratat a fost calculat după următoarea formulă: Suma, MDL = Tariful pe program general, MDL x Valoarea Relativă a DRG (VR), unde: Tariful contractat pe program general în cadrul finanțării DRG (CASE-MIX) - 6778.00 MDL; Valoarea Relativă (VR) - coeficient, care exprimă raportul dintre costul mediu al unui DRG și costul mediu al tuturor DRG-lor, calculat în funcție de consumul de resurse necesar pentru diagnosticarea și/sau tratamentul complet al pacientului; DRG (grupe de diagnostice) - schemă de clasificare a pacienților externați în funcție de diagnostic, în grupe cu patologie și consum de resurse similare.
62. Astfel, costul pentru tratamentul persoanei în cauză achitat de către CNAM constituie: 0.4787.00x6778.00 = 3244,63 lei.

63. Având în vedere că Țurcan Natalia Ghenadi i-a provocat lui Topor Tudor Trofim vătămare corporală în împrejurări, care sunt în legătură directă cauzală cu consecințele survenite, consecință a vătămării corporale, costul prestării serviciilor medicale au fost suportate de către CNAM conform prevederilor contractelor încheiate cu instituțiile medicale.
64. Fiind stabilită persoana vinovată de comiterea accidentului rutier cu cauzarea de vătămări corporale neînsemnate victimei Topor Tudor Trofim, a fost expediată notificarea cu nr.04/15-76 din 13.01.2025, în adresa Nataliei Țurcan Ghenadie, conform datelor de identitate și domiciliu, cunoscute din Registrul de stat al populației, prin care s-a solicitat reparării prejudiciului cauzat. În pofida faptului că notificarea a fost expediată în adresa Nataliei Țurcan prin scrisoare recomandată, aceasta nu a fost recepționată, fiind returnată cu adeverința factorului poștal „nereclamat". **(a se vedea f. d. 12 – 13).**
65. **În drept,** Colegiul reține că, în conformitate cu art. 1998 Cod civil al RM, (1) **Cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.** (2) Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. (3) O altă persoană decît autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege. (4) Prejudiciul nu se repară dacă a fost cauzat la rugămintea sau cu consimţămîntul persoanei vătămate, cu condiția că persoana cunoștea sau trebuia să cunoască consecințele rugămînții sau ale consimțământului, și dacă fapta autorului nu contravine bunelor moravuri.
66. În temeiul art. 2022 Cod civil al RM, (1) **Se consideră că persoana a cauzat prejudiciul dacă el constituie consecința faptei acelei persoane ori consecința izvorului de pericol pentru care acea persoană răspunde conform legii.** (2) În cazul vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății ori al decesului, nu se va lua în cont predispoziția persoanei vătămate la un anumit tip de vătămare sau la o anumită mărime a vătămării. (3) În cazul în care prejudiciul ar fi putut fi cauzat de una sau mai multe întîmplări pentru care răspund diferite persoane și s-a stabilit că prejudiciul a fost cauzat de una din acele întîmplări, însă nu s-a stabilit din cauza căreia anume, se prezumă, pînă la proba contrară, că prejudiciul a fost cauzat de către fiecare persoană care răspunde pentru cel puțin una din acele întîmplări.
67. În conformitate cu art. 2024 Cod civil al RM, (1) **Persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acţiune de regres împotriva acesteia în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate dacă legea sau contractul nu prevede altfel.**
68. În continuare, este întemeiat a reține că, în redacția Legii în vigoare la data faptelor constatate, în temeiul art. 14 alin. (3) din Legea Nr. 1585 din 27-02-1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, asigurătorul achită serviciile prestate de prestatorii de servicii medicale şi farmaceutice în modul şi în termenele prevăzute în contractele încheiate cu ele, dar nu mai tîrziu decît la expirarea unei luni de la data prezentării facturii fiscale electronice. Răspunderea pentru achitarea cu întîrziere este stipulată în contract.
69. În conformitate cu art. 15 din Legea Nr. 1585 din 27-02-1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, *Compania Națională de Asigurări în Medicină şi agenţiile ei teritoriale (ramurale) sunt în drept să ceară persoanelor juridice sau fizice responsabile pentru prejudiciul cauzat sănătății persoanelor recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței medicale acoperite din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală.*

70. **Argumentele și concluziile instanței de apel.**
71. Raportând circumstanţele de fapt constatate la normele de drept reţinute supra, Colegiul civil conchide că faptele constatate confirmă întrunirea elementelor răspunderii civile delictuale necesare pentru admiterea acțiunii în regres, și anume: existența unei fapte ilicite, existența prejudiciului, legătura de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu, precum și vinovăția persoanei responsabile de producerea prejudiciului.
72. Astfel, în procesul contravențional s-a stabilit că Țurcan Natalia Ghenadi a încălcat prevederile Regulamentului circulației rutiere, fapt pentru care a fost recunoscută vinovată de comiterea contravențiilor prevăzute de art. 242 alin. (2) și art. 243 alin. (2) Cod contravențional, fiindu-i aplicată sancțiune contravențională sub formă de amendă. Prin urmare, fapta ilicită și vinovăția acesteia sunt confirmate prin probele pertinente și concludente administrate.
73. Totodată, Colegiul reiterează existența unei legături directe de cauzalitate între accidentul rutier produs din culpa pârâtei și necesitatea acordării asistenței medicale victimei Topor Tudor. Or, în urma accidentului rutier din 17.10.2024, victima a necesitat tratament medical staționar în cadrul IMSP SR Căușeni „Ana și Alexandru”, costurile aferente tratamentului fiind suportate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală administrate de CNAM.
74. Astfel, având în vedere că, în urma accidentului rutier care a avut loc la 17.10.2024, victima accidentului rutier, care a suportat vătămări neînsemnate, Topor Tudor, a beneficiat de servicii medicale de staționar în cadrul IMSP SR Căușeni „Ana și Alexandru”, fiind internat la data de 18.10.2024 ora 14:40 și externat la data de 21.10.2024 ora 10:00, cheltuielile aferente tratamentului medical acordat constituind suma de 3244,63 lei, acoperite din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, iar Țurcan Natalia este persoana responsabilă pentru prejudiciul cauzat sănătății persoanei, aplicând prevederile Legii speciale, art. 14 alin. (3) coroborat cu art. 15 din Legea Nr. 1585 din 27-02-1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, Colegiul civil ajunge la concluzia că Compania Națională de Asigurări în Medicină este îndreptățită să ceară, în ordine de regres, recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței medicale acoperite din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală.
75. Corespunzător, ținând cont de circumstanțele constatate și normele de drept aplicabile, având în vedere faptul că s-a demonstrat că asigurătorul a achitat serviciile prestate de prestatorii de servicii medicale şi farmaceutice în beneficiul lui Topor Tudor, iar Țurcan Natali este persoana fizică responsabilă pentru prejudiciul cauzat sănătății lui Topor Tudor, Colegiul civil conchide că acțiunea civilă înaintată civilă, înaintată de Agenția Teritorială Est în numele Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, este întemeiată și urmează să fie admisă integral.
76. Astfel, Colegiul civil constată că, la judecarea cauzei în fond, prima instanță nu a stabilit corect obiectul juridic al acțiunii înaintate, adică raporturile juridice născute între părți în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane și în baza Legii speciale, și, interpretând eronat prevederile art. 14 alin. (3) coroborat cu art. 15 din Legea Nr. 1585 din 27-02-1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și anume, prevederile art.1 alin.(1) lit. a), art.2 alin.(1), art.4 alin.(1) și art.14 alin.(1) din Legea nr.106 din 21.04.2022 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule și art. 1856 alin. (1) Cod civil al RM.

77. Or, **prevederile art.1 alin.(1) lit. a), art.2 alin.(1), art.4 alin.(1) și art.14 alin.(1) din Legea nr.106 din 21.04.2022 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule,** *reglementează raporturile juridice dintre asigurători, asigurați și persoane terțe ce derivă din contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de accidente de vehicule, precum și modul de realizare a acestui tip de asigurare, modul de organizare și funcționare a Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule.*
78. Prin urmare, reieșind din natura pretențiilor înaintate și a circumstanțelor de fapt constatate, care nu au la bază raporturi juridice dintre asigurători, asigurați și persoane terțe ce derivă din contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de accidente de vehicule, corespunzător, prima instanță eronat a interpretat și aplicat prevederile art. 1856 alin. (1) Cod civil al RM, care nu sunt aplicabile raporturilor juridice constatate.
79. Astfel, deoarece concluziile primei instanțe sunt întemeiate pe aprecierea subiectivă a probelor administrate și a faptelor constatate, respectiv pe interpretarea eronată a normelor de drept material, instanța de apel consideră că circumstanțele constatate constituie temei de casare a hotărârii judecătorești și pronunțare a unei noi hotărâri judecătorești, motivele apelantului fiind întemeiate în această privință. Or, <u>săvîrşirea acestor încălcări au dus la soluţionarea eronată a cauzei şi constituie temei de casare a hotărârii judecătoreşti.</u>
80. **În concluzie,** ținând cont de faptul că prima instanță nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru examinarea cauzei, concluziile primei instanțe fiind în contradicție cu circumstanțele de fapt constatate, iar la emiterea hotărârii judecătorești prima instanță a aplicat eronat normele de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia să admită apelul declarat de Agenția Teritorială Est în numele Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, să caseze integral hotărârea Judecătoriei Căușeni sediul central din 14 mai 2025, prin care acțiunea civilă a fost respinsă, și să emită o nouă hotărâre prin care să admită acțiunea civilă și să încaseze, în ordine de regres, din contul Nataliei Țurcan, în calitate de persoană responsabilă pentru prejudiciul cauzat sănătății persoanei, în beneficiul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, reprezentată de Agenția Teritoriale Est, suma de 3244 (trei mii două sute patruzeci și patru) lei și 63 bani cu titlu de cheltuieli de asistență medicală.
81. **Compensarea cheltuielilor de judecată:**
82. În temeiul art. 94 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă al RM, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului. În cazul mai multor reclamanţi sau pîrîţi, aceştia sînt obligaţi să compenseze cheltuielile de judecată în mod egal, proporţional sau solidar, în funcţie de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei. Dacă unul dintre coparticipanţi a utilizat mijloace speciale de apărare judiciară, ceilalţi nu sînt responsabili de cheltuielile lui.
83. În conformitate cu art. 94 alin. (3) și (4) Cod de procedură civilă al RM, **prevederile alin.(1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părţi a cheltuielilor de judecată în instanţă de apel, în instanţă de recurs şi în cadrul revizuirii.** Dacă, fără a trimite cauza spre rejudecare, modifică hotărîrea atacată sau pronunţă o nouă hotărîre, instanţa ierarhic superioară poate schimba corespunzător repartizarea cheltuielilor de judecată.

84. În temeiul art. 90 Cod de procedură civilă al RM, Din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: c) cheltuielile de înştiinţare şi chemare a părţilor în judecată; l) alte cheltuieli necesare, suportate de instanţă şi de participanţii la proces.
85. Respectiv, în conformitate cu normele de drept aplicabile, reieșind din faptul că instanța de apel admite apelul declarat, casează hotărârea judecătorească și pronunță o nouă hotărâre prin care admite acțiunea civilă, Colegiul civil constată că este legal și întemeiat să încaseze din contul Nataliei Țurcan în beneficiul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină suma de 783 (șapte sute optzeci și trei) lei cu titlu de cheltuieli de comunicare publică suportate în prima instanță (a se vedea f. d. 32-33), în conformitate cu art. 90 lit. c) și art. 94 Cod de procedură civilă al RM.
86. În temeiul art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată. În acest caz, taxa de timbru se încasează în contul instanței judecătorești de la pârât, dacă pârâtul nu este scutit de plata acesteia.
87. În continuare, reieșind din faptul că instanța de apel admite apelul declarat, casează hotărârea judecătorească și pronunță o nouă hotărâre prin care admite acțiunea civilă, Colegiul civil constată că este legal și întemeiat să încaseze din contul Nataliei Țurcan la bugetul de stat al Republicii Moldova suma de 162.23 lei cu titlu de taxă de stat pentru examinarea cauzei în instanța de fond și suma de 137.90 lei cu titlu de taxă de stat pentru examinarea cauzei în instanța de apel, de la plata căreia Compania Națională de Asigurări în Medicină este scutită în temeiul legii, iar în total suma de 300 (trei sute) lei și 13 bani. Corespunzător, să încaseze din contul Nataliei Țurcan în contul instanței judecătorești, Curtea de Apel Centru, suma de 200 (două sute) lei cu titlu de taxă de timbru pentru examinarea cauzei în instanța de apel, de la plata căreia Compania Națională de Asigurări în Medicină este scutită în temeiul legii.
88. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. c) și art. 276/4 alin. (4) și (5) Cod de procedură civilă al RM, art. 94 – 98 Cod de procedură civilă al RM, art. art. 389 – 390 Cod de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, –

D e c i d e :

Se admite apelul declarat de Agenția Teritorială Est în numele Companiei Naționale de Asigurări în Medicină.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Căușeni sediul central din 14 mai 2025, prin care acțiunea civilă a fost respinsă, și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se admite acțiunea civilă depusă de Agenția Teritorială Est în numele Companiei Naționale de Asigurări în Medicină împotriva Nataliei Țurcan, cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență medicală în ordine de regres.

Se încasează, în ordine de regres, din contul Nataliei Țurcan, IDNP ***** domiciliată în s. *****în calitate de persoană responsabilă pentru prejudiciul cauzat sănătății persoanei, în beneficiul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, reprezentată de Agenția Teritoriale Est, suma de 3244 (trei mii două sute patruzeci și patru) lei și 63 bani cu titlu de cheltuieli de asistență medicală.

Se încasează din contul Nataliei Țurcan, IDNP ***** domiciliată în s. *****în beneficiul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină suma de 783 (șapte sute optzeci și trei) lei cu titlu de cheltuieli de comunicare publică suportate în prima instanță.

Se încasează din contul Nataliei Țurcan, IDNP ***** domiciliată în s. Cîrnățeni, r-nul Căușeni, la bugetul de stat al Republicii Moldova suma de 162.23 lei cu titlu de taxă de stat pentru examinarea cauzei în instanța de fond și suma de 137.90 lei cu titlu de taxă de stat pentru examinarea cauzei în instanța de apel, de la plata căreia Compania Națională de Asigurări în Medicină este scutită în temeiul legii, iar în total suma de 300 (trei sute) lei și 13 bani.

Se încasează din contul Nataliei Țurcan, IDNP ***** domiciliată în s. *****în contul instanței judecătorești, Curtea de Apel Centru, suma de 200 (două sute) lei cu titlu de taxă de timbru pentru examinarea cauzei în instanța de apel.

Decizia este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Preşedintele completului, judecătorul – Ana Panov

Judecătorii – Svetlana Vîșcu

Elena Bolocan